

у абарот (з мэтай атрымання прыбытку), або спажываюць (з мэтай уладкавання ўласнай мастацка-культурнай прасторы) элементы традыцыйнага аддзення, прылад працы ды аздоблення жылля і выканальніцкага мастацтва носьбітаў пэўных этнічных традыцый. У Беларусі ён знаходзіцца на стадыі фарміравання, а яго асноўнымі суб'ектамі з'яўляецца крама этнаваараў «Рагна» і шэраг індывідуальных прадпрыемстваў і піяр-агенцтваў. На сусветным арт-рынку этнаваараў, сувеніраў і паслуг значна больш «цесна». У адной з галоўных галіновых выстаў «Gifts & Premium Fair» (Ганконг) штогод удзельнічае каля 3500 кампаній-вытворцаў, многія з гадавым абаротам у сотні мільёнаў еўра ці даляраў. Лічыцца, што сусветны рынак этнаваараў расце штогод на 3%. Для яго развіцця ў многіх краінах (у тым ліку ў краінах Балтыі) ствараюцца дзяржаўныя праграмы сертыфікавання аўтэнтычных этнаваараў і падатковых ільготаў на рынку для іх вытворцаў.

ЛІТАРАТУРА

1. Казаніна, В. Да пытання вызначэння навукова-гэаргетычнага паняцця «арт-рынак антыкварных твораў мастацтва» / В. Казаніна // Роднае слова. – 2017. – №11 (359). – С. 89 – 91.

АХОВА ЭТНААРТЭФАКТАЎ АНТЫКВАРНАЯ

Ахова этнаартэфактаў антыкварная – (ад лац. arte – штучна, factus – зроблены і antiquus – старажытны) забарона ўвядзення ў рынаквы абарот па-за межамі краіны помнікаў народнай культуры, якія з'яўляюцца найбольш каштоўнымі і якім па гэтай прычыне нададзены статус антыкварыяту. Паколькі ў XXI стагоддзі многія з народных рамёстваў і промыслаў перайшлі ў статус «страчанага спадчыны» народа, г. зн., спынілі сваё існаванне ў побыце, іх узоры (роўна як і найбольш каштоўныя і старадаўнія ўзоры этнамастацтва, вытворчасць якіх яшчэ захоўваецца) абвешчаны антыкварыятам, які складана або немагчыма вывезці за мяжу ў шэраг краін. У ЗША артэфакт, які мае антыкварны статус, мусіць быць выраблены да 1830 года, у Канадзе – да 1847 года. У Брытаніі антыкварыяту павінна быць не менш за 100 гадоў. У Расіі антыкварыятам лічаць прадметы ўзростам больш за 50 гадоў, а ўсе прадметы, вырабленыя больш за 100 гадоў таму, забароненыя да вывазу. Заканадаўства Беларусі (пастанова Савета Міністраў №906 ад 18.07.2006) абвясціла антыкварыятам і забароненымі да вывазу тыя каштоўнасці, якім або больш за 100 гадоў (мэбля, музычныя інструменты, старадаўнія прадметы і інш.), або каштоўнасці, вырабленыя да 1945 года (друкаваныя выданні, зброя, вырабы дэкаратыўна-прыкладнога мастацтва і інш.).

ЛІТАРАТУРА

1. Казаніна, В. Да пытання вызначэння навукова-тэарэтычнага паняцця «артырынак антыкварных твораў мастацтва» / В. Казаніна // Роднае слова. – 2017. – № 11 (359). – С. 89 – 91.

АЎТЭНТЫЧНАСЦЬ У НАРОДНАЙ ТВОРЧАСЦІ

Аўтэнтычнасць у народнай творчасці (ад *англ.* authentic – сапраўдны) – характарыстыка творчых і мастацкіх праў як часткі наводзін вясковай супольнасці ў яе «матчыным» ландшафце, у спалітаным натуральным самавыяўленні, якое захоўвае рэгіянальныя рысы. Аўтэнтычная народная творчасць Беларусі характарызуецца галоўным чынам устойлівымі якасцямі мясцовага мастацкага стылю, у якім адлюстраваны светапогляд і адаптацыя суполкі да сацыяльнага і прыроднага атачэнняў: *матэрыялам мастацкіх артэфактаў, жанравай наменклатурай, стылем, выканаўчай манерай.* Аўтэнтычнасць народнага мастацтва, вырванае са свайго асяродку, перанесенае ў рынкава-вытворчыя ўмовы, на сцэну ці на іншую этнічную глебу, апрацаванае, звычайна губляе свае становішчы і этнакалагічныя якасці.

ЛІТАРАТУРА

1. Дарашэвіч, Э. Тэорыя фальклору : вучэб.-метад. дапам. / Э. Дарашэвіч; М-ва культуры Рэсп. Беларусь, Беларус. дзярж. ун-т культуры і мастацтваў. – Мінск: БДУКМ, 2016. – С. 11.

ЗБІРАЛЬНІЦТВА АРТЭФАКТАЎ НА ПАДСТАВЕ ФАЛЬКЛОРНЫХ КРЫНІЦ

Збіральніцтва артэфактаў на падставе фальклорных крыніц – адзін з падыходаў у сінгалогіі (ад *англ.* thing – рэч, навука пра пошук кладаў), заснаваны на аналізе паданняў: казак, легенд з мэтай пошуку матэрыяльных каштоўнасцей, пра якія гэтыя крыніцы распавядаюць. Абгрунтаваная ў 1940 годзе англійскім прафесарам Джэральдам Хопкінсам, сінгалогія выкарыстоўвае таксама гісторыка-апісальны, тыпалагічны, марфалагічны метады і прываблівае да сябе ўсё большую ўвагу грамадства. Як сведчыць рэчаіснасць, фальклорныя крыніцы, часам, – даволі надзейны арыенцір для мастацтвазнаўцаў, калекцыянераў і антыквараў. Нават такі прызнаны спецыяліст, як беларускі гісторык і антыквар Валянцін Рабцэвіч, адзначае, што: «Насамрэч такога роду “дакументы” – цалкам важкія, паўнаважаныя крыніцы для даследаванняў не толькі ў сферы фалькларыстыкі, але яшчэ археалогіі і нумізматыкі». Ён